

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. מהו לעשות הימנו בהכ"ס לכ"ג ... ממקום הטנופת באו למקום הטנופת ילכו.....1
- ב. הרחק מעליה דרכך זו מינות והרשות ואל תקרב אל פתח ביתה זו זונה וכמה ... ארבע אמות.....3
- ג. ופליגא דרבי פדת דא"ר פדת לא אסרה תורה אלא קריבה של גלוי עריות בלבד
6
- ד. עולא כי הוה אתי מבי רב הוה מנשק להו לאחתיה אבי ידיהו ואמרי לה אבי חדיהו ופליגא דידיה אדידיה דאמר עולא קריבה בעלמא אסור.....8
- ה. משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב.....9
- ו. מינות והרשות איכא ... שצועקות ואומרות בעולם הזה הבא הבא כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים.....9
- ז. לא יתן אדם מעותיו לארנקי של צדקה אלא א"כ ממונה עליו תלמיד חכם כר' חנינא בן תרדיון.....10

דף יז.

א. מהו לעשות הימנו בהכ"ס לכ"ג ... ממקום הטנופת באו למקום הטנופת ילכו

אתנן זונה ומחיר כלב אסורין¹ לגבי המזבח והמקריב אחד מהן או שניהן כאחד לוקה אחת שנאמר (דברים כג פסוק יט) לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב וגו' ומפני מה לוקה אחת על שניהן מפני שנאמרו בלאו אחד

¹ רמב"ם איסורי המזבח פ"ג ה"ז והקטרה צריך כזית (מנחת חינוך מצוה תקעא אות ב)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

אי זהו אתנן?² האומר לזונה הבעלי לי ואתן לך דבר זה בשכריך ובעלה, ונתן לה, אחת זונה³ נכרית⁴ או שפחה או ישראלית שהיא ערוה עליו⁵ או מחייבי לאוין או חייבי עשיין⁶, אבל הפנויה אפילו נדה⁷ ואפילו היה בהן אתננה מותר וכן אשתו נדה אתננה מותר אע"פ שהיא ערוה.

אסור מדרבנן⁸ לעשות מאתנן זונה או מחיר כלב דבר של מצוה, כגון בהב"נ או כלי בית הכנסת או ס"ת וכגון שנתן לה קלף וה"ה מפות לס"ת אסור⁹ וה"ה שום דבר מצוה אסור לעשות מהאתנן ומחיר כגון נר ושמן לביהב"נ וה"ה ציצית וטלית מצוה ג"כ אין לעשות מזה ודוקא מהאתנן עצמה, אבל אם נתנו לה מעות באתנן, מותר לקנות בהן דבר מצוה וכנ"ל ואם נשתנו האתנן והמחיר כגון זיתים ועשאו שמן ענבים ועשאו יין מותר.

² רמב"ם שם פ"ד ה"ח מנחת חינוך מצוה תקעא אות י ערוך השולחן העתיד שם סי' נו סעי' יג
³ ואע"ג דגויה אין איסורה אלא משום שבית השמונאי גזרו עליה ועיין ברמב"ם איסורי ביאה פ"ב ה"ב כתב בערוך השולחן העתיד איסורי מזבח סי' נו סעי' ב דבאמת היא זונה ואסורה לכהן מן התורה רק כיון דזונה מותרת לישראל אתנו אינהו וגזרו על ישראל שיתחייב משום זונה

⁴ "ואינו מבואר בגוי שנתן אתנן לגויה דהם לאו בני קידושין, או עבד לשפחה או גוי לשפחה או עבד לגויה אם הוא אתנן זונה, והנראה מהגמרא ומהרמב"ם (כאן) דצד אחד ישראל בעינן אז הוי אתנן, ולא בגוים או בעבדים אם אין ישראל באמצע, ומ"מ צ"ע בדבר" (מנחת חינוך שם אות יג)

⁵ ואע"ג שלא היתה יכולה לחייבו על פי בית דין לשלם לה האתנן, אלא שלצאת ידי שמים בלבד הוא שחייב לשלם לה, כגון שבא על אמו, שהוא מתחייב בנפשו ופטור בדיני אדם מן הממון שנתחייב דקים ליה בדרבא מיניה, אע"כ הרי זה אתנן, ואין אומרים שכיון שפטור בדיני אדם הרי זו מתנה, מאחר שלצאת ידי שמים חייב ליתן לה השכר שהתנה, שאתנן סתם אמרה תורה, אפילו בא על אמו עיין בב"ק ע"ב וברש"י ותוס' שם ד"ה אילו ועיי"ש בשיטה מקובצת בשם המאירי שכתב בשם חכמי הצרפתים שבאתנן חייב לשלם אף בדיני אדם שלא אמרו אין אדם מת ומשלם אלא בדבר הבא דרך נזקין אבל בדבר שקבלו עליו דרך תנאי משא ומתן כגון אתנן וכגון חוסם פרה שקבל עליו שלא לחסום ואף אם לא קבל עליו מכל מקום הרי הוא כמי שקיבל הואיל ומן התורה היא וכן משמע ברמ"ה בשיטה שם אבל המאירי כתב שהעיקר כדברי רש"י ותוס'

⁶ כיון שנעשית בביאה זו זונה לכהונה
⁷ וע"ע בערוך השולחן העתיד שם סעי' ח דכיון שיכולה להנשא לו לאחר זמן אינה זונה ואע"ג דגם זונה שנבעלה לחייבי כריתות יכול ישראל לישא לאחר זמן עכ"פ ככון שכבר נקראת זונה א"כ הוי אתננה אתנן זונה

⁸ רמ"א א"ח קנ"ג סי' כא

⁹ ועיין בבב"ל שם שכתב "ומ"מ מספקא לי דנהי כשהקדישה אין אנו מקבלין ממנה מ"מ אפשר שעכ"פ אסור להשתמש בה בחול כיון שאיסור זה אינו אלא מדרבנן לא אלים לאפקועי נדרה מכל וכל וצריך גניזה וצריך עיון"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ולענין זה¹⁰ לא מקרי זונה, אלא אם יש בביאתה איסור ערוה או לאו או איסור עשה¹¹, אבל אלו הפנויות המופקרות שמקדישות דבר, מותר לקבל מהן. ואין להקל בזה אלא בקדשה מופקרת לישראל לבד אבל אותן הזונות היושבות בבתי הקדשות שמפקירות עצמן לכל אין להקל¹².

ב. הרחק מעליה דרכך זו מינות והרשות ואל תקרב אל פתח ביתה זו זונה וכמה ... ארבע אמות

לא יעבור¹³ בפתח אשה זונה אפילו ברחוק ארבע אמות¹⁴.

ואם¹⁵ חשוד על אשה פרטית שהי' ערוה לו מתרין בו שלא יעבור על פתח ביתה ואם יעבור ילקו אותו.

וכבר התבאר במסכת יבמות דף נב. שמי¹⁶ שנטען על ערוה, או שיצא לו שם רע עמה לא ידור עמה במבוי אחד ולא יראה באותה שכונה, ומעשה שהיו מרננין אחריו עם חמותו והכו אותו חכמים מכת מרדות מפני שעבר על פתח ביתה, וי"א¹⁷ שרק בחמותו יש לאסור עליו לדור באותה שכונה שדעתו גסה בה מחמת בתה. אך לא בשאר עריות.

¹⁰ ביאור הלכה שם ד"ה אבל אלו

¹¹ דעת האחרונים דננידון ביהכ"נ נקטינן במחלוקת הרמב"ם ורש"י ותוספות הנ"ל אי בעינן שיהיה איסור בביאה לקולא כיון שאינן אלא מדרבנן (באה"ל שם ד"ה אלא איסור)

¹² לפי דעת התוספות הנ"ל דס"ל דכל שנעשית פ"א זונה ע"י ביאת איסור שוב אפילו נבעלה אח"כ להמותר לה אתננה אסור וא"כ בבתי הקדשות שמפקירות עצמן לכל בודאי נעשית כבר זונה מביאת עו"ג ועבד (וכמבואר באבן עזר סימן ו') וא"כ אפילו ידוע לנו דהאתנן הזה קבלה מישראל נמי שם אתנן עליה ואפילו לדעת הרמב"ם דבעי שיהא האתנן גופא מביאת איסור ג"כ יש להחמיר עכ"פ בעיר שרובה עו"ג דתלינן דהאתנן בא מהן כ"ז שלא ידעינן בבירור שקבלתו מישראל (שם)

¹³ שו"ע ונו"כ אבהע"ז כא א

¹⁴ עיין בבית יעקב בדף נז ע"א [שאלה פ'] שהקשה על הטור דבי"ד סימן ק"נ כתב מצוה להתרחק מדרך אלילים ד' אמות, ואילו באבן העזר סימן כ"א [ס"א] כתב ולא יעבור בפתח אשה זונה אפילו ברחוק ד' אמות, הרי דאשה זונה חמירא מע"ז, וקשה, דהא אמרינן אתרווייהו וכמה אמר רב חסדא ד' אמות, הרי דשויס הם ובתרווייהו סגי בד' אמות ע"ש. ועיין בפרישה סימן כ"א באבן העזר דנראה דמפרש דבאמת תרווייהו שויס הם, מ"ש באבן העזר ברחוק ד' אמות היינו ד' אמות מצומצמות שהוא בתוך הד' אמות, אבל כשהוא חוץ לד' אמות באמת שרי, כדמוכח כאן בגמרא ע"ש

¹⁵ ח"מ שם א וב"ש ב

¹⁶ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ב הלכה יב

¹⁷ ראב"ד שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ומ"מ החשוד על העריות הגם שאין הוכחות מספיקות לכך, אבל יש רגלים לדבר יש כח בית דין יפה לעונשו בגירוש מן הסביבה שגרה החשוד ממנה, או אפילו מן העיר הזאת¹⁸.

מצוה¹⁹ להתרחק מדרך עבודת כוכבים ד' אמות. כדי שלא יהשדוהו, וכתוב (משלי ה פסוק ח) הִרְחַק מֵעֲלִיָּה דִרְפָּךְ וְאַל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָהּ. וכל שכן שאסור להכנס לבית שיש בו ע"ז²⁰.

איסור זה הוא רק כל זמן שהע"ז קיימת שם והדרך מיוחד לה אבל אם ניטלה משם הע"ז מותר לילך על הדרך והדרך לא נאסר בפני עצמו²¹.

יש להחמיר²² בכל תוקף שלא להכנס לכנסיה של נוצרים, ואין להקל בזה אפילו משום דרכי שלום ומניעת איבה. ועל מדריכי תיירות²³ להשמר ולהזהר מאוד לבל ישלחו ולא יכשילו יהודים המבקרים בישראל להובילם אל כנסיות הנוצרים, שיש בזה איסור משום ולפני עור לא תתן מכשול²⁴.

¹⁸ שו"ת ציץ אליעזר חלק מז סימן סג. עיי"ש שהאריך בזה

¹⁹ שו"ע נו"כ יו"ד קנ א

²⁰ עי' בשו"ת חיים ביד סי' כ"ו שהוכיח כן ואף על גב דבזה"ז ליכא עובדי עבודת ע"ז כמ"ש הפוסקים לענין כמה דברים זה הוא רק לגבי הגוים שבה"ז שאין להם דין עובדי ע"ז כי רק מעשה אבותיהם בידיהם אבל בית טיפלתם מקום שמקטרים ועושים עבודתם זכר לע"ז של הקדמונים בודאי דין בית ע"ז יש לו וגם לו יהיה שאינו בית ע"ז ממש מ"מ עכ"פ סרך טומאה מסמ"א הוא ע"כ כתב בעובדא שאיזה ישראלים נכנסו לבית טיפלתם לכבוד השררה בודאי עשו שלא כתורה ועברו על דת יהודית בזה וצריכין טבילה ומלקות וליתן כל מלבושיהם שנכנסו בהם לעניים מרודים כי היכי דתהוי להו כפרה עיין שם באריכות.

²¹ דרכ"ת שם א

²² שו"ת יביע אומר חלק ב – יורה דעה סימן יא

²³ שו"ת יחווה דעת חלק ד סימן מה

²⁴ נשאלתי מכמה בני תורה אם מותר להם ללמוד בקאלעדז' (קולג' College) השייך לדת רומי למודי פילוסופיא סולוגיא ועוד. הנה פשוט הדבר לאסור וכו'. הלכה פסוקה בגמ' ע"ז (י"ז ע"א) וביור"ד (סימן ק"ג סעיף א') מצוה להתרחק מדרך אלילים ד' אמות עכ"ל. וק"ו ליכנס בבית עצמו ומכ"ש בקביעות ועל אחת כו"כ ללמוד שם. ולפי השואלים יש שם בכל האולמות פסילי ע"ז, גם מתפללים כמה פעמים ביום לפני ההרצאות ולאחריהן, גם חלק מהרצים שם הם כומרים, וחז"ל צוו על הרחקה בתכלית שמא ימשך ח"ו. וכמה יכפל לאין שיעור האיסור ליכנס שם ללמוד אפילו דברים המותרים בעצמותם. ומכ"ש שתכליתן בכלל ותכלית המוסד לחזק אמונתם, וכל המוסד שייך לאמונתם ובאופן ישר או בלתי ישר, ודבריהם מכוונים כמה פעמים לזה, כמה חמורה אפילו הכניסה בלבד בבית זה ולעבור דרך חצר שיש שם אליל התירו דוקא כשהולכים דרך שם לעיר אחרת, עיין סי' קמ"ט ובדרכי משה שם הביא בשם ספר חסידים בזה"ל: דכל ההולך דרך שם אין תפלתו נשמעת ל' יום, אבל לא מחמירים בכך עכ"ל, היינו אף דדרך שם הולכים לעיר אחרת. הנאון רבי אהרן קוטלר ז"ל בקובץ אורייתא כרך י"ז ע' מד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ומי שיש²⁵ לו נושים רבים, אסור לו לברוח מפניהם לבית עבודה זרה, אף בזמן הזה, דמשום דררא דממונא, או איבה, אין להתיר את הכניסה לבית עבודה זרה, שרק מפני פיקוח נפש שרי. וק"ו לרב בישראל שילך לשם (עם פמליית משרד הרבנות) בתלושת רשמית ובגלימא דרבנן, הא ודאי שיש בזה ח"ו חילול ה'. וצריך להתאזר בכל עוז ותעצומות לבטל המנהג הרע, שהוא אותיות גהנם. ובמקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב.

וכן שגריר יהודי²⁶ בחו"ל שהוזמן מטעם השלטונות שם לטקס השכבה בכנסיה או במסגד, במות אחד השרים שלהם, אסור לו ללכת אל הכנסיה, אלא ימציא אמתלא על העדרו.

אבל במסגד מותר, שאינו בית עבודה זרה, כיון שהישמעאלים אינם עובדי ע"ז כלל, וכמ"ש הרמב"ם²⁷, ולכן סתם יינם של ישמעאלים אינו אסור בהנאה, אלא רק בשתיה משום גזרת בנותיהם.

²⁵ יבי"א שם

²⁶ שו"ת יביע אומר חלק ז – יורה דעה סימן יב

²⁷ נראה שהדבר תלוי במחלוקת הראשונים, אם הישמעאלים עובדי ע"ז הם, או לא, במאירי (ע"ז נו עמוד רי"ד) שכתב, וישמעאלים הללו יש מי שאומר עליהם שאינם עובדי ע"ז, ודנים אותם כגר תושב, ואין מגעם אסור בהנאה, וכו', ומ"מ חכמי ספרד חולקים בה ועיין בספר האשכול ח"ג (סי' נח עמוד קג). וע' ביהודי הר"ן סנהדרין (סא ב) בד"ה יכול, שכו' וז"ל: ולמדנו מכאן שהקדשים של עכו"ם, וגם המשוגע (מוחמד) של הישמעאלים, אף על פי שאינם טועים אחריהם לעשותם אלהות, מ"מ הואיל ומשתחווים לפניהם השתחואה של אלהות, דין עבודה זרה יש להם לכל דבר איסור של ע"ז, שלא בהידור בלבד הם משתחווים לפניהם, שאין הידור למתים, אלא כענין עבודה של אלהות היא עבודתם. ע"כ. וע"ע בשו"ת הרדב"ז ח"ד (סי' צב) בשם הריטב"א. ע"ש. אבל הרמב"ם בתשובה (הוצאת מקיצי נרדמים סי' שסמ) כתב, אלו הישמעאלים אינם עובדי ע"ז כלל, וכבר נכרתה אמונת הע"ז מפייהם ומלבם, והם מיחדים לאל יתברך יחוד כראוי, יחוד שאין בו דופי, ואם יאמר אדם שהבית שהם מקלסים בו בית ע"ז הוא, וצפונה בתוכו ע"ז שהיו עובדים אותה אבותיהם, מה בכך, אלו המשתחווים כנגדו היום אין לבם אלא לשמים. וכן פסק הרמב"ם (פרק יא מה' מאכלות אסורות ה"ז): "כל גוי שאינו עובד ע"ז, כגון אלו הישמעאלים יינם אסור בשתיה ומותר בהנאה, וכן הורו כל הגאונים", אבל אותם העובדים ע"ז סתם יינם אסור בהנאה. וז"ל הרשב"א בתורת הבית (דף קל ע"ב): גר תושב אינו אסור יין במגעו, וכן יינו מותר בהנאה, ומכאן סמכו הגאונים להתיר מגען של ישמעאלים אלו בהנאה, שהרי אינם עובדים ע"ז וכו', ע"ש. גם בשו"ת הרשב"ץ ח"ב (סי' מה) גם הר"ן פרק ר' ישמעאל (נו א) ד"ה גופא, הביא דברי הרמב"ן שלפי מ"ש הגאונים שישמעאלים אלו אינם עובדי ע"ז מגען ביין שלנו מותר בהנאה אבל לא סתם יינם. ע"ש. ומרן בש"ע (סי' קכד ס"ו) כתב, כל נכרי שאינו עובד ע"ז יינו אסור בשתיה ומותר בהנאה, וכן מגעם ביין שלנו, וכ' הט"ז שם דהיינו הישמעאלים. נמצא שהגאונים הראשונים שאמרו שהישמעאלים עובדי ע"ז הם, כוונתם על הישמעאלים בדורות ראשונים שעדיין היו אדוקים בע"ז. וכמ"ש הרמב"ם בתשובה הנ"ל שאז היו להם שלשה מיני ע"ז, אבל בהמשך הדורות הגיעו למסקנא נכונה ביחוד ה', שאין עוד מלבדו. (ומעתה נראה שהמסגדים של הערבים אין להם דין בתי עבודה זרה, ומותר להכנס בתוכם. ואפילו הר"ן שאמר שהואיל ומשתחווים לפניהם כעבודה של אלהות דין ע"ז יש להם, י"ל שאילו הוה שמיע ליה כל מ"ש הרמב"ם בתשובה לא היה אומר כן. שבודאי הרמב"ם היה בקי בהם ביותר. וכל רז לא אניס ליה. יבי"א שם

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ומותר להתפלל²⁸ במסגד של ישמעאלים, כיון שאינו דומה לכנסיה של נוצרים שהיא בית עבודה זרה

ג. ופליגא דרבי פדת דא"ר פדת לא אסרה תורה אלא קריבה של גלוי עריות בלבד

כבר התבאר במסכת שבת דף יג. שהבא על אחת מן העריות, או שחבק ונשק דרך תאוה²⁹ ונהנה בקירוב בשר³⁰, הרי זה לוקה מן התורה שנאמר (ויקרא יח פסוק ל) לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת מַחֲקוֹת וְגו' ונאמר (שם פסוק ו) אִישׁ אִישׁ אֶל כָּל שָׂאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרֹוּתָ אֲנִי ה' כלומר לא תקרבו לדברים המביאין לידי גילוי ערוה וחשוד על העריות³¹. וי"א שבלאו זה נאמר דין יהרג ואל יעבור, וצריך למסור נפשו על כך שלא ייהנה מן העריות, והעובר על לאו זה ונוגע דרך חיבה באחת מן העריות, הרי הוא פסול לעדות מן התורה.

במה דברים אמורים בחייבי מיתות או כריתות, אך בחייבי לאוין אינו לוקה³². וכן אם אינו דרך חיבה, או הנאה אינו לוקה, ואינו אסור אלא מדרבנן.

²⁸ במסגד של ערבים שאין שם ע"ז, ותפלתם להשי"ת ביחוד שאין בו דופי, אין שום איסור להתפלל שם, וכן ראיתי לכמה גאונים וצדיקים שהיו מתפללים בתוך המסגד של מערת המכפלה, ועד עכשיו יש שם בהכ"נ קבוע לתפלה, לאחינו תושבי חברון וקרית ארבע. ואמנם בשו"ת ציץ אליעזר חלק י"ד (ס"ס צא) כתב להשוות דין המסגד של ערבים לכניסיה של נוצרים, ע"פ דברי הר"ן סנהדרין (סא ב). ובמחכ"ת עמו הסליחה. שאנו תופסים עיקר כדברי הרמב"ם שהישמעאלים לאו עובדי ע"ז נינהו, וממילא אין למסגדיהם דין בית ע"ז. ושוב מצאתי להגאון רבי יצחק אלחנן בשו"ת עין יצחק (האו"ח סי' יא), וכ"כ הרמ"א (בסי' קמו ס"ה), יש להתיר בפשיטות להתפלל שם, וכן עיקר. והנלע"ד כתבתי. יבי"א שם

²⁹ מזה דייק הש"ך יו"ד סי' קנז ס"ק י שאם אינו דרך חיבה או תאוה אין בו איסור קריבה ולכן מותר למשש הדופק לאשתו נדה ודלא כהב"י סוס"י קצה ויבואר עוד לקמן

³⁰ דבלא קירוב בשר כגון הפסק בגדים אין בו לאו ומלקות ודלא כהמ"מ שם (לב שמח על ספר המצות במצוה זו וכ"כ במילת אסתר כאן)

³¹ רמב"ם איסורי ביאה פרק כא ה"א ושו"ע אבה"ע סי' כ סעי' א) דהיינו שפסול לעדות מן התורה ולרמב"ן בהשנות פסול מדרבנן בית שמואל אבה"ע"ז מ"ב ס"ק ב

³² בית שמואל סימן כ ס"ק א – לרמב"ם חייב מלקות מן התורה כשחבק או נשק חייבי כריתות או מיתות ב"ד ובחייבי לאוין ליכ' מלקות והרמב"ן ס"ל אפילו בח"כ או מיתות ב"ד אינו אלא מדרבנן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ולפיכך צריך אדם להתרחק מהנשים מאד מאד³³. וכן הנשים צריכות להתרחק מהאנשים מאד מאד³⁴ ואסור לרמוז בידיו או ברגליו ולקרוץ בעיניו לאחד מהעריות. ואסור לשחוק עמה, או לרקוד עמה או להקל ראשו כנגדה וכן לנשים אסור לעשות כן, ומכין למתכוין לדבר זה מכת מרדות.

ואסור להביט ביופיה. ואפילו להריח בבשמים שעליה או על בגדיה אסור.³⁵ ואפילו באשתו נדה אסור ומכין למתכוין לדבר זה מכת מרדות והמסתכל אפילו באצבע קמנה של אשה ונתכוון להנות כמי שנסתכל במקום התורף ואפילו לשמוע קול הערוה או לראות שעה אסור אבל לנשים מותר להסתכל באנשים.³⁶

ואסור לרקוד עם אחת מכל העריות³⁷, והעושה כן עובר בלאו זה³⁸, ואפילו לחולל בבית אחד אנשים ונשים בלא הפרש מחיצה ביניהם אסור.

י"א³⁹ שמותר לגעת בעריות כשמתעסק דרך מלאכתו אם אינו דרך חיבה או תאוה, כגון ברופא למשש הדופק וכיו"ב. וי"א שאינו מותר אלא במקום הצורך⁴⁰. וי"א⁴¹ שאסור בכל מצב.

³³ על דרך מה שאמר התנא בפ"ד מאבות מאד מאד הוי שפל רוח דהיינו שאע"ד שכל המידות צריך דרך הממוצע בנאוה מוכרח להקצין לקצה האחרון וה"ה כאן צריך להתרחק עד קצה האחרון (אפי' זוטרי ס"ק א) יפה לב ח"ה כאן אות א

³⁴ בחדרים כתב (פ"ד במצוות התלויות בחושם) דזה אסור מדאורייתא דדרשו חז"ל לא תנאף לא תהנה לאף אבל במהריק"ש או"ח סי' ריו כתב דקול מראה וריח בעריות אינו אלא איסור דרבנן וכ"כ בתורת חיים לשו"ע או"ח סי' ריו אות ו ועיין ביביע אומר ח"א או"ח סי' ו דכתב דלדעת הרמב"ם יש בו איסור תורה אלא שאין לוקין עליו

³⁵ כ"כ ביביע אומר ח"א או"ח סי' ו אות ה דלא מצינו בשום מקום בש"ס שכתב לאסור ואם עושה לשם שמים כגון לרקוד עם הכלה כדי לחבבה על בעלה עיין באר היטב ס"ק ט שהיכא שנהוג נהוג והיכא שלא נהוג אסור ועיין יפה ללב ח"ט כאן אות ה דאף במקום שנהוג הוא דוקא במרקדין נפרד זה מזו ואינן נוגעין יד ביד דאל"ה יד ביד לא ינקה

³⁶ עיין באוצר הפוסקים סי' כא סעי' א אות ה ועיי"ש דלחולל בבית אחד אינו איסור תורה ועיי"ש דאפילו נער בן יב שנים לא יחולל במקום נשים

³⁷ בש"ך יו"ד קנז ס"ק י הוכיח כן מלשון הרמב"ם וכן מהא שמצינו שאמוראים היו מחבקים ומנשקים לבנותיהם ואחותיהם וכן בשו"ת פני יהושע ח"ב סי' מד ובנחפה בכסף ח"ב סי' יט וכן בפלתי יו"ד סי' קצה סעי' ו

⁴⁰ שדי חמד מערכת חתן וכלה אות יב ד"ה קריבה ושם כתב ודאי עכ"פ בכל נגיעה אפילו שלא בדרך חיבה יש איסור דרבנן וכ"כ בעזר מקודש אבהע"ז סי' כ ס"ק א

⁴¹ הב"י ביו"ד סוסי' קצה שאסר למשש דופק אשתו נדה וכן הוא בבאר היטב אבהע"ז סי' כ ס"ק א בשם הב"ש ס"ק א ובנחפה לכסף ח"ב סי' יט אבל יש לחלק שבאשתו נדה אסור בכל קירבה משום הרגל דבר אבל בשאר עריות כל דבר שהוא דרך שירות מותר וכדלקמן סעיף יח וא"כ ודאי שמשוש דופק וכיו"ב הוא דרך שירות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ומותר למדוד לחץ דם או דופק ע"י שמניחים דבר המפסיק, אם אין אחר שיעשה, או שהוא רופא מומחה.

אסור ליתן יד לערוה, אפילו אם נותן לאות חיבה ושלום⁴² כדרך העולם וע"ז נאמר (משלי יא כא) "יד ליד לא ינקה".

י"א שהוא הדין באכילה עמה בקערה אחת נמי אסור בכל ערוה כמו באשתו נדה וכן אסור לשתות משיווי כוסה או לתת דבר מידו לידה. ויש מקילין, ומכל מקום הירא את דבר ה' ירחיק מדבר זה⁴³. ובפני רבים המנהג להקל בכל זה. וי"א⁴⁴ שנהגו להקל כל שאין שם איסור יחוד ושאין לחוש שמחמת זה יבא להרהור.

ד. עולא כי הוה אתי מבי רב הוה מנשק להו לאחתיא אבי ידיהו ואמרי לה אבי חדיהו ופליגא ידיה אדידיה דאמר עולא קריבה בעלמא אסור

המחבק אחת מן העריות⁴⁵ שאין לבו של אדם נוקפו עליהן, או שנשק לאחת מהן כגון אחותו הגדולה⁴⁶, ואחות אביו או אמו, וכיוצא בהן, אע"פ שאין לו שם שום תאוה ולא הנאה כלל, הרי זה מגונה ביותר, ודבר חמור הוא ומעשה טפשים, הוא שאין קריבין לערוה כלל בין גדולה בין קטנה. חוץ מהאם לבנה והאב לבתו ובת בתו. ובבת בנו יש לבעלי נפש להחמיר. אך שאין למחות ביד המקילין⁴⁷.

ומותר לנשק אחותו הקטנה. וכן מותר לישן בקירוב בשר עם אחותו הקטנה בת ג' שנים⁴⁸.

ומותר ולכן מותר לקבל טיפול ע"י אחות בבית חולים כיון שאינו אלא דרך שירות (ועיין שיעורי שבט הלוי יו"ד קצה סעי' מו אות יא)

⁴² ועיין בעוד יוסף חי הלכות שנה א פ' שופטים

⁴³ ערוך השלחן שם סעי' ז

⁴⁴ אגרות משה יו"ד ח"א סי' צ

⁴⁵ שו"ע ונו" כ אבהע"ז שם ז

⁴⁶ והא דאמרינן דעולא מנשק לאחותו אבי ידיהו צדיק נמור היה ויודע בעצמו שלא יבא לידי הרהור. ח"מ שם ח ב"ש יד

⁴⁷ אגרות משה אבהע"ז ח"א סי' ס

⁴⁸ הא דמחבקים ומנשקים אח לאחותו הקטנה בת שלש שנים אין זה לחיבת אישות רק לחיבת קורבה והכל לש"ש. ח"מ שם ט יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ה. משום כך לא אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב

כבר התבאר במסכת ב"מ דף צב. שמדברי סופרים⁴⁹ אסור לנזיר לעמוד במושב שותי יין, ויתרחק ממנו הרבה שהרי מכשול לפניו, אמרו חכמים סביב לכרם לא יקרב.

ו. מינות והרשות איכא ... שצועקות ואומרות בעולם הזה

הבא הבא כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים

ישראל שעבד⁵⁰ עבודת כוכבים הרי הוא כעובד כוכבים לכל דבריו ואינו כישראל שעובר עבירה שיש בה סקילה, מומר לעבודת כוכבים הרי הוא מומר לכל התורה כולה.

וכן האפיקורסים מישראל אינן כישראל לדבר מן הדברים ואין מקבלים אותם בתשובה⁵¹ לעולם שנאמר (משלי ב פסוק יט) כָּל בָּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אַרְחוֹת חַיִּים, והאפיקורסים הם התרים אחר מחשבות לבם בסכלות דברים שאמרנו עד שנמצאו עוברים על גופי תורה להכעיס בשאט בנפש ביד רמה ואומרים שאין בזה עון.

⁴⁹ רמב"ם הלכות נזירות פרק ה הלכה י

⁵⁰ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ב הלכה ה

⁵¹ כתב הרמ"ך תימה הוא זה דהא מפורש בגמרא בהדיא דמקבלין אבל אינו מאריך ימים דכל דפריש ממינות מת מיד ורב חסדא היה מקבלין בתשובה ואמר להו מרחו לה בזוודתא והכי פירושא דקרא אף על פי שישבונו לא ישיגו ומי יוכל לומר שלא נקבל לכל בעלי תשובה וצ"ע עכ"ל. וזה שכתב הרמ"ך הוא בפ"ק דע"ז (דף י"ז) ולא קאמר התם שקבלם רב חסדא ולח"מ כתב משמע מהתם דאפשר להם לשוב אלא שמי שהוא שב מת מחמת כפיית יצרו וצרת לבו וכן רבינו בפ"ג מהלכות תשובה אחרי שכתב (מה שהובא) בגמ' וכל הנזכרים באותו הפרק כתב בד"א שכל אחד מאלו אין להם חלק לעולם הבא כשמת בלא תשובה אבל שב מרשעו כו' משמע שאפשר לו לשוב וא"כ קשה מה שכתב ואין מקבלין אותו. ונראה דכונתו לומר שאנו לא נקבל אותם לפי שהוא דבר קשה שיחזור שמי שחזור הוא מת מחמת כפיית יצרו וזה שלא מת ודאי שלא שב כהוגן כדאמרינן בגמרא גבי ההיא איתתא דלא מתה משום דלא הדרא שפיר ולכך ודאי אין מקבלין אותו ומחזיקין אותו ששב דודאי לא שב דאם היה שב היה מת אבל ודאי שאפשר לו לשוב ואם שב יש לו חלק לעוה"ב. וזהו שכתב בהלכות תשובה שאם שב האדם מרשעתו שתשובתו מתקבלת כלומר האל יתברך היודע ששב בלב שלם מקבל תשובתו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ואסור לספר עמהן ולהשיב עליהן תשובה כלל⁵², שנאמר (שם ה פסוק ח) ואל תקרב אל פתח ביתה. ומחשבה של אפיקורוס לעבודת כוכבים.

דף יז:

ז. לא יתן אדם מעותיו לארנקי של צדקה אלא א"כ ממונה עליהם תלמיד חכם כר' חנינא בן תרדיון

כבר התבאר במסכת ב"ב דף י: שלא יתן אדם⁵³ לקופה של צדקה אלא אם כן יודע שהממונה עליה נאמן חכם בהנהגה⁵⁴ ויודע לנהוג בחלוקתה כשורה.

⁵² בגמ' איתא התם תרי לישני לחד לישנא אמרי הרחק מעליה דרכך זו מינות ואל תקרב אל פתח ביתה זו רשות ואיבא דאמרי הרחק מעליה דרכך זו מינות והרשות ואל תקרב אל פתח ביתה זו זונה משמע דלכלהו דרשות מהרחק מעליה דרכך נפקא ואם כן קשה על רבינו איך נפקא ליה מאל תקרב אל פתח ביתה ונראה ודאי שאין חשש בזה ולהכי לא דק רבינו. לח"מ שם

⁵³ שו"ע ונו"כ יו"ד רמט ז

⁵⁴ ערוה"ש שם מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

